

дослідного інституту українознавства. – К., Українське агенство інформації та друку «Рада», 2009. – Вип. XXIV. – С.229 – 270.

5. Верстюк В. Ф. Українська Центральна Рада: Навчальний посібник. – К.: Заповіт, 1997. – 344 с.

Мизнікова В.

(наук. кер. – проф. Стрілець В.В.)

студент 1 курсу Полтавського юридичного інституту

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

I Універсал Української Центральної Ради

В результаті Лютневої революція 1917 р. революції в Російській імперії відбулося повалення монархії і прихід до влади Тимчасового уряду. Тоді російська держава тяжіла до більш демократичних способів організації влади.

Ця подія була важливою для українського народу, оскільки саме в цей час створилися умови для того, щоб почати боротьбу за власну державність. 4 березня 1917 р. в Києві утворилася Українська Центральна Рада (УЦР), очолювана М. Грушевським. Метою УЦР стало розв'язання українського національного питання [1, с. 22].

Лідери УЦР вирішують, що гаяти час не потрібно. Тому вже у квітні 1917 р. збирається Український національний конгрес. Це була напрочуд важлива подія, адже саме після цього конгресу українці визначили політичний курс: автономія України у складі російської федеративної держави, а також скликання Українських Установчих зборів, які змогли б допомогти офіційно і точно визначити статус України.

УЦР переймалася й військовими питаннями, тому скликала I Всеукраїнський військовий з'їзд. Оцінюючи його наслідки можна сказати, що народ дуже довіряв Центральній Раді, оскільки навіть у військових не було жодних заперечень щодо її пропозицій. На цьому з'їзді було створено першу національну українську військову частину [2, с. 15]. З'їзд також обговорив питання автономії України. Було вирішено, що потрібно негайно їхати до Петрограду, аби просити у Тимчасового уряду дозвіл на проголошення автономії. Так і вчинили. Але, на здивування делегації, російська влада навіть відмовилась слухати.

Представники Центральної Ради повертаються до Києва, де саме в цей час проходить II Всеукраїнський військовий з'їзд. Депутати, вислухавши щойно прибулх делегатів, пропонують самостійно проголосити автономію. Таким чином 10 червня 1917 р. на Софіївському майдані біля пам'ятника Богдану Хмельницькому був проголошений I Універсал Центральної Ради [5, с. 134].

Цей документ містив дуже важливі положення. Проголошувались автономія України, Центральна Рада ставала вищим органом державної влади на всій території України, містилася відмова повністю від усіх податків, які до цього часу український народ сплачував до Петрограду, заснування уже власного податку, який ішов на рідну справу. Важливим у діяльності Центральної Ради було те, що вона захищала не лише українців. Національні меншини, на її думку мали такі самі права. Голова Центральної Ради М. Грушевський зазначав, що на його думку кожен заслуговує на те, щоб жити у мирі та злагоді. Не важливо українець ти, росіянин чи поляк, якщо є спільна мета [4, с. 120].

Оскільки тепер Центральна Рада самочинно оголосила про свій суверенітет, потрібно було виправдовувати слова про те, що тепер державою правлять українці. Тому в червні 1917 р. вона вирішує створити Генеральний Секретаріат – виконавчий орган, який діяв при Центральній Раді.

Після цієї події Україна вийшла на новий рівень, бо відтепер з'явився розподіл владних функцій. Тобто розмежувались законодавча та виконавча влади, що є дуже важливим для

формування будь-якої держави. Центральна Рада набувала ознак нинішнього парламенту, а Генеральний Секретаріат ставав схожим на уряд [3, с. 11].

З метою чіткого визначення рамок діяльності Генерального Секретаріату 10 липня 1917 р. Центральна Рада проголосила Декларацію Генерального Секретаріату. Цей документ визначав компетенцію та структуру цього органу влади та усіх окремих секретарств. Містилося положення про те, що Генеральний Секретаріат повністю повинен підпорядковуватися Центральній Раді.

Тимчасовий уряд сприйняв дані події з великим обуренням. Оскільки не очікував того, що українці так рішуче і стрімко почнуть свою боротьбу. Тому російська влада у мирний спосіб намагається розв'язати це питання та її представники прибувають до Києва, аби просити про відмову від І Універсалу.

І Універсал став дуже важливим для історії всієї України, оскільки саме з нього почалась українська революція увійшла в активну фазу, боротьба за національні права та державність України посилилася.

Література:

1. Кондратюк С. Державотворча діяльність Української Центральної Ради [Електронний ресурс] / С. В. Кондратюк // Львівський державний університет внутрішніх справ, Львів. – 2011. – С. 22-28. - Режим доступу до ресурсу: <http://lawreview.chnu.edu.ua/visnuku/st/578/4.pdf>.
2. Яневський Д. Українська Центральна Рада: перші кроки до національної державності (березень – листопад 1917 р.) [Електронний ресурс] / Д. Б. Яневський // Київ. – 1990. – С. 27. - Режим доступу: <http://history.org.ua/JournALL/Preprint/1990/1.pdf>.
3. Благівісний С. Автореферат. Організаційно-правові засади діяльності урядів «Першої» та «Другої» УНР [Електронний ресурс] / С. Г. Благівісний // Харків. – 2005. – С. 20. – Режим доступу: http://aleph.lsl.lviv.ua:8991/F?func=find-b&request=000357996&find_code=SYS.
4. Грушевський М. Хто такі українці і чого вони хочуть [Електронний ресурс] / М. С. Грушевський // К.: Товариство «Знання» України. – 1991. – С. 240. – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/337846/>.
5. Пулим О. Політика Української Центральної Ради щодо національних меншин Української Народної Республіки [Електронний ресурс] / О. В. Пулим, О. О. Юрчук // Військово-науковий вісник. – 2008. – Вип. 10. – С. 131-141. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnv_2008_10_12.

Рудько К.

(наук. кер. – проф. Стрілець В.В.)

*студент 1 курсу Полтавського юридичного інституту
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*

Права громадян УНР та національних меншин за законами 1917-1918 рр. та Конституцією УНР 1918 р.

Внаслідок закономірного державно-політичного процесу в Україні було прийнято першу Конституцію новітньої історії. 29 квітня 1918 р., на останній сесії Української Центральної Ради прийняли Основний Закон, який мав назву «Статут про державний устрій, права і вольності УНР». Документ містив в собі 83 статті, об'єднані у 8 розділів (Загальні постанови, Права громадян України, Органи влади Української Народної Республіки, Всенародні збори Української Народної Республіки, Про Раду Народних Міністрів Української Народної Республіки, Суд Української Народної Республіки, Національні Союзи, Про часове припинення громадських свобод).

Значне місце в Конституції посідали права і свободи людини. Пріоритетність цих прав підкреслювало те, що розділ «Права громадян України» займав своє місце відразу після